

Sygn. akt III Ca 1085/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Pawlik

Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

SR (del.) Ewa Buczek – Fidyka

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie sprawy z powództwa Gminy G.

przeciwko S. K., N. K., M. Z. (1),

M. Z. (2), M. K., T. K. i A. K.

o zwolnienie nieruchomości od służebności

na skutek apelacji pozwanych S. K., N. K., M. K., T. K. i A. K.

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 3 marca 2017 r., sygn. akt I C 1559/15

1. prostuje w zaskarżonym wyroku jego oznaczenie w ten sposób, że jest on w stosunku do pozwanych M. Z. (3) i M. Z. (2) wyrokiem zaocznym;
2. zmienia zaskarżony wyrok:
 - a) w punkcie 2 o tyle, że zasądza solidarnie od pozwanych S. K. i N. K. na rzecz powódki Gminy G. kwotę 665 złotych (sześćset sześćdziesiąt pięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu w tym kwoty 240 złotych (dwieście czterdzieści złotych) kosztów zastępstwa procesowego;
 - b) w punkcie 4 o tyle, że zasądza od pozwanej M. K. na rzecz powódki Gminy G. kwotę 665 złotych (sześćset sześćdziesiąt pięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu w tym kwoty 240 złotych (dwieście czterdzieści złotych) kosztów zastępstwa procesowego;
 - c) w punkcie 5 o tyle, że zasądza solidarnie od pozwanych T. K. i A. K. na rzecz powódki Gminy G. kwotę 665 złotych (sześćset sześćdziesiąt pięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu w tym kwoty 240 złotych (dwieście czterdzieści złotych) kosztów zastępstwa procesowego;
3. oddala apelację w pozostałej części;
4. zasądza solidarnie od pozwanych S. K. i N. K. na rzecz powódki Gminy G. kwotę 240 złotych (dwieście czterdzieści złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym;

właściciela nieruchomości obciążonej o zniesienie służebności gruntowej bez wynagrodzenia. Uznał, że służebność obciążająca działki od numeru (...) do (...) całkowicie straciła znaczenie dla nieruchomości władających albowiem służebność drogi może być realizowana tylko i wyłącznie na pasie szerokości 5 m biegnącym wzdłuż granicy dawnej działki nr (...) z działkami nr : (...). W chwili obecnej, po podziale działki (...), pas szerokości 5 m biegnący wzdłuż granicy z działkami (...), to działka (...), na której jest urządzona droga, za utrzymanie której w należyтым stanie powódka nie odpowiada. Zauważył, że poruszanie się przez mieszkańców ulicy (...) po tych działkach było jedynie sporadyczne i odbywało się w okresach dawnych opadów oraz roztopów. Pozwani nie byli w stanie dokładnie doprecyzować kiedy przemieszczanie się po działkach sąsiadujących miało ostatnio miejsce. Wskazał, że działki od nr (...) do (...) nie nadają się do przejazdu, a w czasie wiosennych roztopów i jesiennych deszczy grunt ten ulega podmoczeniu, natomiast w okresie letnim przejazd po działkach od nr (...) do (...) uniemożliwia wysoka roślinność.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając na rzecz powódki od pozwanych S. K. i N. K. solidarnie, M. Z. (3) i M. Z. (2) solidarnie, M. K. oraz T. K. i A. K. solidarnie kwoty po 875 zł, jako strony przegrywającej proces na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie zaskarżyli **pozwani M. K., N. K., S. K., T. K. oraz A. K.**, którzy wnosili o jego zmianę i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanych kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, bądź uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Zarzucał, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne regulacje:

- art. 386 § 4 k.p.c. poprzez nierozpoznanie istoty sprawy i przyjęcie prostej konstatacji, że służebność utraciła wszelkie znaczenie dla współwłasności nieruchomości władających tylko dlatego, że w samych księgach wieczystych jest oznaczona jako pas drogi o szerokości 5 m od granicy działki, podczas gdy służebność utrzymuje się w mocy na częściach nieruchomości utworzonych przez podział;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczność poczynionych ustaleń faktycznych z przyjętymi przez Sąd merita wnioskami polegającymi na uznaniu, że pozwani czasowo korzystali z obciążonych działek i jednoczesnym uznaniu, że droga jest nieprzejezdna;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów powodujące błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przeprowadzeniu przez Sąd oględzin w innej porze niż wzmożonych opadów i roztopów mimo sugestii ze strony pozwanej, aby oględziny miały miejsce w czasie zwiększonych opadów i roztopów;
- art. 227 k.p.c. oraz art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z przesłuchania świadka R. M. (1), podczas gdy jego zeznania mogły mieć istotny wpływ na wynik postępowania;
- art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z wystąpienia do (...) S.A., podczas gdy dowód ten mógł mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy;
- art. 328 § 2 k.p.c. w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach postępowania poprzez niewskazanie dokładnej podstawy prawnej na mocy, której Sąd ustalił wysokość kosztów należnych powódce, a w szczególności brak określenia na podstawie którego z przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu Sąd ustalił wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki;
- art. 295 k.c. poprzez jego błędne zastosowanie z pominięciem normy szczególnej tj. art. 290 § 2 k.p.c., który winien mieć zastosowanie dla ustalonego stanu faktycznego;

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie do sytuacji pozwanych uzasadniając, że nawet czasowe uniemożliwienie pozwanym dojazdu do ich posesji po działkach powódki stanowi nadużycie prawa podmiotowego.

Powódka Gmina G. wносиła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie na jej rzecz od pozwanych zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji pomimo wadliwego zakwalifikowania roszczenia powódki (poniżej) prawidłowo rozpoznał sprawę.

Ustalenia faktyczne składające się na podstawę faktyczną zaskarżonego orzeczenia w znacznej części dotyczą okoliczności bezspornych pomiędzy stronami, a w pozostałym zakresie mają podstawę w informacjach zawartych we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

Wbrew zarzutom apelacji przy rozpoznaniu sprawy i ferowaniu wyroku nie naruszono prawa procesowego w sposób mogący mieć wpływ na wynik sprawy.

Kwestionowana w apelacji decyzja Sądu Rejonowego o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania w charakterze świadka R. M. (2) oraz wniosku o wystąpienie do (...) S.A. w W. o nadesłanie dokumentacji dotyczącej przyczyn i okoliczności prowadzenia pojazdów marki F. (...) oraz V. (...) o nr rej. (...) W została wydana na posiedzeniu rozprawy w dniu 4 11 2015r. nie została ona zakwestionowana przez skarżących w oparciu o regulację art. 162 k.p.c., przez co nie podlega ona kontroli Sądu odwoławczego.

Natomiast istnienie przesłanek do zniesienia służebności zostało już ustalone, co uzasadniało decyzję o oddaleniu wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania świadka Ł. Z..

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji.

Powództwo zostało w istocie oparte na twierdzeniu, iż doszło do podziału działki obciążonej przedmiotową służebnością, w następstwie czego służebny szlak drogowy przebiega obecnie tylko po gruncie stanowiącym działkę gruntu o numerze geodezyjnym (...) i nie biegnie on przez działki gruntu objęte powództwem.

Z tego powodu nie ma ono oparcia w zastosowanej przez Sąd Rejonowy regulacji art. 295 k.c. lecz w regulacji art. 290 § 2 k.c.

Ta ostatnia w przypadku, gdy w następstwie podziału nieruchomości obciążonej wykonywanie się służebności ogranicza się do jednej albo kilku z nowo-powstałej działek rodzi bowiem z mocy prawa po stronie właścicieli pozostałych działek odrębne od roszczenia przewidzianego w art. 295 k.c. roszczenie „żądania ich zwolnienia od służebności”.

W niniejszej sprawie bezspornym jest, że przedmiotowy służebny szlak drogowy przebiega tylko po nowopowstałej działce gruntu o numerze (...),

co w świetle przywołanej regulacji czyni powództwo uzasadnionym.

Ostatecznie znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym, wobec czego w tej części zaskarżony wyrok odpowiada prawu i apelacja jest bezzasadna

w rozumieniu art. 385 k.p.c., a to z mocy zawartej w nim regulacji prowadziło w tej części do jej oddalenia.

Natomiast w sposób wadliwy orzeczono o kosztach procesu.

Jak słusznie wskazuje skarżący w niniejszej sprawie orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego Sąd I instancji w sposób nieprawidłowy nie zastosował § 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. 2013.490 t.j.), z którego wynika, iż w sprawach dotyczących zniesienia służebności stawka wynosi 240 zł.

Po dodaniu do nich poniesionej opłaty od pozwu w łącznej wysokości 3 400 zł i uwzględnieniu, iż służebność ustanowiona została dla ośmiu nieruchomości władających należało obciążyć każdego z właścicieli 1/8 części tych kosztów.

W tej zatem tylko części apelacja pozwanych była uzasadniona, co prowadziło do jej uwzględnienia w tej części i zmianą zawartego w zaskarżonym orzeczeniu rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów procesu.

Reasumując zaskarżony wyrok w części orzekającej o kosztach procesu jest wadliwy i dlatego w tym zakresie apelację jako uzasadnioną uwzględniono zmieniając wyrok Sądu pierwszej instancji w sposób wskazany w sentencji przy zastosowaniu regulacji art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c.

a w pozostałym zakresie apelację pozwanych jako bezzasadną oddalono w oparciu o regulację art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosując regulację art. 98 § 1 i 2 k.p.c. i § 10 ust 1 pkt 1 w związku z § 5 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 10 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015r. poz. 1804 z późniejszymi zmianami), biorąc pod uwagę, że pozwani, jako właściciele każdej nieruchomości, którzy przegrali w postępowaniu odwoławczym powinni zwrócić powodce poniesione przez nią w tym postępowaniu koszty zastępstwa prawnego, które ponieśli w swojej sprawie.

SSR (del.) Ewa Buczek – Fidyka SSO Tomasz Pawlik SSO Leszek Dąbek